

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/49/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3617202723
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3617202723.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej vo veci starostlivosti súdu o deti N.: D., do nadobudnutia plnoletosti zastúpenú Z. a mal. D. zastúpeného Z., deti rodičov C. a I., o zvýšenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 13. júna 2017, č.k. 4P/13/2017-60, v spojení s opravným uznesením zo dňa 01. augusta 2017, č.k. 4P/13/2017-66, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením v napadnutej časti **p o t v r d z u j e** s tým, že otec dieťaťa je povinný prispievať na výživu plnoletej D. zvýšené výživné k rukám plnoletej D. a zročné výživné na plnoletú D. zaplatí k rukám plnoletej D..

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zmenil rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 06. mája 2015, č.k. 2P/39/2015-38 tak, že otcovi zvýšil výživné na v tom čase ešte maloletú D. zo sumy 110 Eur mesačne na sumu 140 Eur mesačne a na mal. D. zo sumy 100 Eur mesačne na 125 Eur mesačne, vždy do 15.dňa mesiaca vopred do rúk matky s účinnosťou od 01.05.2017. Zročné výživné za obdobie od 01.05.2017 do vyhlásenia rozsudku na mal. D. v sume 60 Eur uložil otcovi zaplatiť matke do 30-tich dní od právoplatnosti rozsudku. Zročné výživné za obdobie od 01.05.2017 do vyhlásenia rozsudku na mal. D. v sume 50 Eur uložil otcovi povinnosť zaplatiť matke do 30-tich dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšku návrh matky na zvýšenie výživného zamietol s tým, že rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 06. mája 2015, č.k. 2P/39/2015-38 zostáva v ostatných častiach nezmenený. Žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania nepriznal. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 78 ods. 1, 3, § 62 ods. 1, 2, 4 veta prvá, ods. 5, § 75 ods. 1 veta prvá, § 76 ods. 1 a § 77 ods. 1 Zákona o rodine. Rozhodol na základe výsledkov vykonaného dokazovania, z ktorého mal za preukázané, že od poslednej úpravy výživného na maloleté deti došlo k podstatnej zmene pomerov, a to na strane detí, ako aj na strane obidvoch rodičov, ktorá zvýšenie výživného odôvodňuje. Konštatoval, že od poslednej úpravy výživného uplynuli viac než X roky, za ktorú dobu došlo jednoznačne k zvýšeniu nákladov. Zmena pomerov odôvodňujúca zvýšenie výživného nastala na strane D., ktorá je študentkou D. školy, ako aj na strane mal. D., ktorý je študentom X. ročníka základnej školy, pričom v školskom roku XXXX/XXXX je prijatý na štúdium na D., čo si vyžaduje a bude vyžadovať zvýšené výdavky spojené s cestovaním, nákupom školských pomôcok a potrieb, financovaním školských aktivít, ako aj cestovných výdavkov u maloletého. S poukazom na vek, v ktorom sa deti nachádzajú, výrazne vzrástli tiež výdavky súvisiace so zabezpečením ich stravovania, oblečenia a ďalších potrieb. Odôvodnené potreby maloletých predstavujú ich výdavky na stravu, oblečenie, obuv, drogériu, cestovanie do školy, ako aj školské pomôcky a poplatky. Pri určení výšky výživného, na ktorú má byť výživné k deťom zvýšené, súd prvej inštancie porovnal osobné, majetkové a zárobkové pomery oboch rodičov, pričom

zároveň prihladol na to, že matka sa o maloletých osobne stará a musí znášať všetky výdavky spojené so starostlivosťou o nich. Konštatoval, že matka detí dosahuje mesačný príjem cca 560 Eur mesačne. Z príjmu spláca hypotekárny úver vo výške 303,80 Eur, ako aj poistenie k úveru v sume 28,62 Eur, v sumu 21,44 Eur mesačne a v sume 32,78 Eur mesačne. Ďalej platí nájomné v sume 187 Eur, elektrinu v sume 40 Eur, internet v sume 15,72 Eur, káblovú televíziu v sume 5 Eur, poplatok RTVS v sume 4,64 Eur, ako aj poistku v sume 15 Eur na každé dieťa. Deti žijú v spoločnej domácnosti s matkou, ktorá má vyživovaciu povinnosť aj k plnoletej dcére. Otec je zamestnaný s čistým mesačným príjmom v sume 1.292,25 Eur. Je vlastníkom X.-izbového bytu. Súd prvej inštancie prihladol na jeho účelne vynakladané výdavky (nájom, poistenie, hypotéka), ako aj na vyživovaciu povinnosť k plnoletej dcére D.tudentke E. školy. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že od poslednej úpravy výživného došlo k podstatnej zmene pomerov na strane detí v tom, že sú staršie, obe sa pripravujú štúdiom na svoje budúce povolanie a najmä v tom, že sa podstatne zvýšili výdavky na ich stravu, oblečenie a štúdium. Táto zmena pomerov na strane detí odôvodňuje zvýšenie výživného. Zmenu pomerov konštatoval aj na strane otca, ktorému sa od poslednej úpravy výživného zvýšil príjem a k zmene pomerov došlo aj na strane matky, ktorej sa takisto zvýšil príjem. Mal za to, že zmena pomerov, ku ktorej došlo na strane oboch rodičov, takisto odôvodňuje zvýšenie výživného na deti, a preto súd prvej inštancie návrhu matky na zvýšenie výživného vyhovel a zvýšil otcovi výživné na v tom čase mal. D. zo sumy 110 Eur mesačne na sumu 140 Eur a na mal. D. zo sumy 100 Eur mesačne na sumu 125 Eur s účinnosťou od 01.05.2017. Pri určení výšky výživného prihladol na to, že obaja rodičia majú vyživovaciu povinnosť ešte aj k svojej plnoletej dcére D., ako aj na to, že aj matke sa zvýšil príjem a keďže aj ona má vyživovaciu povinnosť voči deťom, aj ona môže vyššou čiastkou prispievať na ich výživu. Uviedol, že okrem toho na úhradu potrieb detí sú určené aj rodinné prídavky. Výživné od otca v sume 140 Eur a 125 Eur spolu s výživným od matky a rodinnými prídavkami potom predstavuje čiastku primeranú odôvodneným potrebám detí a aj schopnostiam a možnostiam oboch rodičov. Súd prvej inštancie takto rozhodol s poukazom na skutočnosť, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Vo zvyšnej časti návrh matky na zvýšenie výživného ako nedôvodný zamietol.

2. Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec detí, a to vo výroku, ktorým bola zvýšená jeho vyživovacia povinnosť a vo výroku, ktorým bolo určené zročné výživné. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a návrh matky na zvýšenie výživného zamietol. Dôvodil, že zvýšené výživné nezodpovedá jeho možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom a jeho výška nie je odôvodnená ani s prihliadnutím na skutočné potreby detí. Jeho príjmy mu neumožňujú hradiť výživné v stanovenej výške a neboli preukázané ani odôvodnené výdavky na maloleté deti. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, keď pri určení výšky výživného zarátal do jeho čistého mesačného príjmu cestovné náhrady, ktoré nie sú jeho príjmom, slúžia na úhradu jeho výdavkov na stravu a osobnú hygienu počas pracovných ciest v zahraničí, nezohľadnil skutočnosť, že v prípade čerpania dovolenky mu bude vyplácaná iba základná mzda bez diét. Súdu prvej inštancie ďalej vytýkal, že si plne osvojil tvrdenia matky o jej príjmoch a výdavkoch na domácnosť a na maloleté deti bez toho, že by tieto boli relevantným spôsobom preukázané. Mal za to, že v konaní nebolo jednoznačne preukázané, že by došlo k takej zásadnej zmene pomerov na strane detí, aby to odôvodňovalo zvýšenie výživného v rozsahu určenom napadnutým rozsudkom. Poukazoval na to, že mal. D. nastupuje na strednú školu, ktorá zmena pomerov nastane v septembri, preto nevidel dôvod na zvýšenie výživného už od mája 2017. Súdu prvej inštancie vytýkal, že nezohľadnil zmenu pomerov na strane matky, keď sa jej zvýšil príjem o 60 Eur a nezohľadnil ani skutočnosť, že on ako otec má ďalšiu vyživovaciu povinnosť vo výške 140 Eur k plnoletej dcére, ktorá tiež pochádza z jeho manželstva s matkou.

3. K podanému odvolaniu sa vyjadrila matka detí. Uviedla, že s odvolaním, ako aj jeho dôvodmi nesúhlasí. Zvýšenie výživného považuje za opodstatnené u oboch detí. Poukazovala na tú skutočnosť, že výživné nebolo zvyšované od rozvodu manželstva rodičov, pričom pomery na strane oboch detí sa výrazne zmenili. Uviedla, že v čase poslednej úpravy výživného bola D. žiačkou X. ročníka ZŠ, v súčasnej dobe je už D. a od septembra nastupuje do X. ročníka D.. Jej výdavky spojené so štúdiom a cestovaním sa zvýšili. D. je tehotná, s čím podstatne súvisia zvýšené výdavky na jej starostlivosť a výživu. Má zvýšené výdavky spojené s úhradou vodičského preukazu, ktorý jej umožní a uľahčí starostlivosť o svoje dieťa a o seba, keď sa dieťa narodí, rýchlejšie si bude môcť zabezpečiť presun medzi školou a potrebami a starostlivosťou o svoje dieťa, čím bude flexibilnejšia a samostatnejšia. Ďalej má zvýšené výdavky spojené so stužkovou, na ktorú sa pravidelne počas školského roka v triede skladajú. Maloletý D. bol v čase poslednej úpravy výživného žiakom X. ročníka základnej školy. V súčasnej dobe je už tiež stredoškolák, od septembra nastupuje do X. ročníka D.. Zvýšili sa mu výdavky spojené so štúdiom a

cestovaním. Pokiaľ otec podotkol, že nesúhlasí so zvýšením výživného v prípade maloletého od mesiaca máj 2017 uviedla, že syn je v štádiu vývoja, rastie, mohutnie a spotrebuje podstatne väčšie množstvo stravy, ktorej ceny neustále rastú. V záujme jeho zdravého vývinu je nevyhnutná zdravá a kvalitná strava, ktorú každodenne pre svoj vývoj potrebuje. Zvýšené výdavky na syna boli aj v súvislosti s venčekom, ktorý absolvoval v mesiaci jún 2017 v základnej škole, na ktorú životnú udalosť bol potrebný oblek, košeľa a topánky a na tento deň sa taktiež počas školského roka skladali. Uvedené pokladá tiež za väčší finančný obnos, na ktorý otec neprispel. Ďalej uviedla, že obaja majú vyživovaciu povinnosť i k plnoletej dcére D., ktorá študuje na E. škole, A. s čím má matka spojené podstatne vyššie finančné výdavky na jej štúdium, cestovanie, ubytovanie a stravovanie. Otec na spoločné tri deti mimo výživného neprispieva.

4. Opatrovník sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

5. Krajský súd preskúmal vec v napadnutej časti podľa § 65 a § 66 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

6. Odvolanie otca nesmerovalo proti výroku rozsudku, ktorým bol návrh na zvýšenie výživného zamietnutý. Uvedený výrok nadobudol právoplatnosť a rozhodnutie odvolacieho súdu sa ho nedotýka.

7. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce námietky, ktoré boli v odvolaní otcom vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Odvolacie námietky otca vo veci samej sú totožné s námietkami, ktoré uplatnil pred súdom prvej inštancie, a s ktorými sa súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia vypořiadal. Ani v odvolacom konaní neboli preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Z daného titulu odvolací súd si osvojil dôvody napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne v zmysle § 387 ods. 2 CSP odkazuje, nakoľko odvolací súd pristúpil k čiastočnej úprave rozsudku súdu prvej inštancie len vzhľadom na okolnosť, že dcéra účastníkov - D. počas konania nadobudla plnoletosť. Na doplnenie správnosti dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza:

8. Rozhodnutie o výživnom nie je rozhodnutím nemenným. Priznané výživné možno v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa menia pomery. Citované zákonné ustanovenie § 78 Zákona o rodine vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času však môže nastať zmena pomerov ako na strane detí, a to v dôsledku pribúdajúceho veku nárastom ich odôvodnených potrieb, tak aj na strane rodičov, a to zvýšením alebo znížením príjmu, zmenou ich majetkových pomerov, prípadne pribudnutím alebo odbudnutím ďalších vyživovacích povinností.

9. Základnými kritériami pre určenie rozsahu vyživovacej povinnosti voči deťom sú predovšetkým schopnosti, možnosti a majetkové pomery rodičov s ohľadom na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa (§ 62 ods. 2 veta prvá a § 75 ods. 1 Zákona o rodine). Odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne podľa okolností jednotlivého prípadu. Závislé sú predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a podobne. Zároveň sú však bezprostredne ovplyvňované reálnymi schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Pokiaľ sú tieto obmedzené, sú odôvodnené len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú zásadnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka.

10. Povinnosť vyživovať dieťa patrí medzi základné povinnosti rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti sa vychádza zo schopností, možností a majetkových pomerov každého rodiča a prihliada sa aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodiča a súd neberie do úvahy pri skúmaní možností a schopností, ako aj majetkových pomerov povinného rodiča výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

11. Odvolací súd preskúmaním veci zistil, že súd prvej inštancie v danom prípade náležite porovnával pomery na strane detí, ako aj pomery na strane rodičov, ktoré správne vyhodnotil tak, že vyživovaciu povinnosť zo strany otca k v tom čase maloletej D., ako aj k maloletému D. je potrebné zvýšiť. Pokiaľ otec v podanom odvolaní spochybňuje výšku odôvodnených potrieb maloletých, táto námietka otca nie je dôvodná. Je nesporné, že v čase poslednej úpravy výživného rozsudkom Okresného súdu Partizánske

zo dňa 06. mája 2015, č.k. 2P/39/2015-38 bola v tom čase maloletá D. žiačkou X. ročníka základnej školy. V súčasnosti navštevuje X. ročník D. školy, očakáva narodenie dieťaťa. Maloletý D. bol v čase poslednej úpravy výživného žiakom X.. ročníka základnej školy, v súčasnej dobe je už žiakom X.. ročníka D. školy, ktoré skutočnosti nepochybne znamenajú nárast všetkých ich životných potrieb. Deti sú vekovo staršie, vyspelejšie, čím nepochybne objektivne stúpili ich náklady, a to už ku dňu zvýšenia výživného súdom prvej inštancie. Nedôvodná je aj námietka otca, že súd prvej inštancie nezohľadnil skutočnosť, že sa zvýšili pomery na strane matky, ktorej sa zvýšil príjem a nezohľadnil skutočnosť, že otec má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k plnoletej dcére. Z obsahu odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie nesporne vyplýva, že súd prvej inštancie sa týmito okolnosťami zaoberal, tieto v plnej miere zohľadnil pri svojom rozhodovaní. Potrebne je konštatovať, že tak, ako sa zvýšil príjem matky, zvýšil sa aj príjem otca a vyživovaciu povinnosť k plnoletej dcére D. má nielen otec, ale aj matka.

12. Taktiež otcova námietka týkajúca sa cestovných náhrad, tzv. diéty nie je opodstatnenou. Pokiaľ ide o cestovné náhrady (diéty) je pravdou, že tieto nie sú súčasťou mzdy podľa § 118 ods. 2 Zákonníka práce a z ich účelového určenia vyplýva konzumácia (čiastočná či úplná) zamestnancom na pracovných cestách. Treba však uviesť, že pri určovaní výživného súd prihliadne nielen na mzdu, ale aj cestovné náhrady (diéty), ako aj na všetky iné príjmy akéhokoľvek druhu a iné majetky povinného rodiča, keďže Zákon o rodine neurčuje výživné počítat' zo mzdy, ale z majetkových pomerov všeobecne. Majetkové pomery otca nie sú tvorené len jeho mzdou, predstavujú akékoľvek hodnoty, ktoré má rodič vo vlastníctve. V rámci majetkových pomerov sa tak skúma nielen mzda, ale aj vlastníctvo nehnuteľností, či iné príjmy akéhokoľvek druhu. Je teda irelevantné, či podľa Zákonníka práce sa diéty za mzdu považujú, alebo nie, pretože výživné sa neurčuje podľa Zákonníka práce. V tomto smere poukazuje odvolací súd na rozhodnutie Ústavného súdu ČR, a to uznesenie sp. zn. I.ÚS 996/11, kde tento vyslovil, že: „Názor, že cestovné náhrady nebolo v princípe možné zahrnúť do príjmových pomerov povinného rodiča, by umožňoval extrémne nerozumné a nespravodlivé dôsledky“. K námietke otca ohľadom cestovných náhrad tak odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje, že tieto tvoria súčasť majetkových pomerov otca, a preto je potrebné na ne pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti prihliadať.

13. Za daných okolností sa odvolací súd stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, že v možnostiach a schopnostiach otca je prispievať na výživu D. sumou 140 Eur mesačne a na mal. D. sumou 125 Eur mesačne s účinnosťou od 01.05.2017.

14. Vzhľadom na to, že v priebehu konania D. nadobudla plnoletosť, odvolací súd bol povinný na túto skutočnosť prihliadať s tým, že uložil otcovi povinnosť poukazovať zvýšené výživné k rukám D. a rovnako tak poukázať k jej rukám aj zročné výživné. Odvolací súd poukazuje na to, že zatiaľ čo počas maloletosti sa spravdla vyslovuje povinnosť plniť výživné do rúk jedného z rodičov, dosiahnutím plnoletosti dôvod takejto úpravy odpadá a plnenie jednotlivých dávok treba stanoviť priamo voči dieťaťu. To sa týka i zročného výživného za čas pred plnoletosťou. Preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil s tým, že výživné k D., ako aj zročné výživné týkajúce sa D. uložil otcovi zaplatiť už k rukám plnoletej dcéry.

15. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP. Ide o mimosporové konanie, pre ktoré platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Každý z účastníkov si teda sám znáša trovy, ktoré v konaní platil.

16. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza (§ 76 CMP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou exekúcie podľa Exekučného poriadku, a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, prikázaním pohľadávky, prikázaním pohľadávky z účtu v banke, prikázaním iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleťého, styk s maloleťým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, a to odňatím maloleťého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloleťým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloleťého prevziať.